

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

Комисија за превенцију употребе дувана

Канцеларија за превенцију пушења

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СРБИЈЕ
"Др Милан Јовановић Батуг"

ПОДСЕТНИК ЗА ЛАКШУ ПРИМЕНУ ЗАКОНА О ЗАШТИТИ СТАНОВНИШТВА ОД ИЗЛОЖЕНОСТИ ДУВАНСКОМ ДИМУ У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА

Закон о заштити становништва од изложености дуванском диму („Службени гласник РС”, бр. 30/10 – у даљем тексту: Закон) прописује да је пушење забрањено у сваком затвореном радном и јавном простору (члан 3), па тако и у свим здравственим установама, као и у сваком простору који је са њима повезан и који им припада, као што су ходници, лифтови, степеништа, предворја, заједничке просторије, тоалети, чекаонице, кантине, помоћне просторије, магацини, гараже, службена возила итд. (члан 2).

Пушење је забрањено и у простору који се у смислу закона не сматра затвореним јавним простором, а који је функционални део простора у коме се обавља делатност здравствене заштите, укључујући и дворишни простор (члан 3, став 2).

Забрана пушења важи и за угоститељске објекте који се налазе у оквиру здравствене установе, на пример за ресторан друштвене исхране, кафетерију и слично (члан 7, 31). У здравственој установи не сме бити пепељара (треба их уклонити из свих просторија и простора), нити опушача и дувански дим се не сме осетити.

Здравствене установе НЕ МОГУ имати посебну просторију за пушење (члан 3).

Изузетно, пушење је дозвољено у просторијама у којима бораве (члан 9):

- пацијенти специјалних болница за лечење психијатријских болести, односно пацијенти психијатријских одељења и
- пацијенти установа и одељења за палијативну негу.

Просторија одређена за пушење мора испуњавати следеће услове (члан 10):

- да је на основу писаног документа одговорног лица одређена као просторија у којој је пушење дозвољено,
- да је на спољним вратима истакнуто обележје да је то просторија у којој је пушење дозвољено,
- да има плафон и да је, осим што има врата и прозоре, потпуно затворена са свих страна тврдим зидовима од пода до плафона,
- да из вентилационог система ваздух из просторије у којој је пушење дозвољено не допире у друге просторије у којима пушење није дозвољено,

- да се врата не отварају у просторију у којој пушење није дозвољено, изузев ако та просторија има врата која се механички затварају одмах по употреби.
- Важно је напоменути да је пушење у свим другим просторијама специјалних болница за психијатријске болеснике и установа за палијативну негу забрањено, односно да је забрањено у радним просторијама у којима бораве и раде запослени у тим установама.

КОНТРОЛА ЗАБРАНЕ ПУШЕЊА

Контролу забране пушења спроводи одговорно лице (члан 12), а то је лице које руководи радом, односно обављањем делатности - директор здравствене установе у државном или приватном власништву.

Одговорно лице дужно је да:

- контролише забрану пушења и спроводи мере забране пушења (члан 3 и 12);
- на свим улазним вратима сваког затвореног простора истакне знак забране пушења (члан 11);
- на једном или више видних места у простору у коме је забрањено пушење истакне своје име, односно име лица које је задужио да у његово име контролише забрану пушења, с подацима где се то лице налази и телефонским бројем на који се може пријавити пушење (члан 13) и
- обезбеди услове које треба да испуњава просторија одређена за пушење у специјалним болницама или одељењима за лечење психијатријских болести и установама или одељењима за палијативну негу (члан 10).

Одговорно лице одговорно је ако се у простору у коме је пушење забрањено затекне лице које пуши (члан 14).

Одговорно лице може писмено да задужи једно или више запослених лица да у његово име контролишу забрану пушења – то је лице задужено за контролу забране пушења. У здравственим установама у којима се обавља сменски рад, одговорно лице дужно је да писмено задужи једно или више запослених лица да контролишу забрану пушења у свакој смени (на пример дежурни лекар или медицинска сестра).

Лице задужено за контролу забране пушења дужно је да (члан 14):

- надгледа и контролише забрану пушења;
- усмено наложи прекршиоцу забране пушења да престане с пушењем у простору за који је то лице задужено, као и да предузме мере да се из тог простора удаљи лице које и после усменог налога не престане са пушењем;

- **изузетак:** лице задужено за контролу забране пушења није дужно да предузме мере да се из простора у коме је пушење забрањено удаљи лице које и после усменог налога не престане с пушењем ако би се тиме ускратило остваривање законом утврђених права тог лица (за пацијенте право на здравствену заштиту, за запослене у здравственој установи обављање радних дужности);

- против лица запосленог у здравственој установи које је прекршило забрану пушења покрене, односно предложи покретање поступка за утврђивање повреде радне дисциплине у складу са законом или актом здравствене установе и
- да одмах сачини извештај о повреди забране пушења и достави га без одлагања одговорном лицу. Наведени извештаји чувају се најмање 12 месеци.

Одговорно лице може, као лице задужено за контролу забране пушења да одреди лице задужено за безбедност и здравље на раду.

Ради спровођења забране пушења потребно је да свака здравствена установа уради следеће:

- допуни општи акт којим се уређује систематизација радних места;
- допуни одговарајући уговор о раду пословима одговорног лица и
- допуни општа акта одредбама које ће регулисати начин спровођења забране пушења и којима ће бити прописано поштовање забране пушења као елемента радне дисциплине, док ће кршење забране пушења представљати повреду радне дисциплине.

Све запослене потребно је детаљно упознати са променама у нормативним актима.

НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ОВОГ ЗАКОНА

Надзор над спровођењем овог закона у здравственим установама спроводе здравствена и санитарна инспекција, инспекција надлежна за лекове и медицинска средства, као и инспекција рада (члан 21). У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да (члан 23):

- прегледа простор у коме је забрањено пушење и прикупља потребне доказе мерењем и другим методама у складу с прописима донетим за спровођење овог закона;
- саслуша и узме изјаве од лица које је пушењем нарушило забрану, као и од одговорног лица, односно лица задуженог за контролу забране пушења;
- изрекне и наплати новчану казну на лицу места;
- против лица које је нарушило забрану пушења и против одговорног лица поднесе захтев за покретање прекршајног поступка без одлагања;
- изврши увид у извештаје о кршењу забране пушења и
- сачини записник о извршеном прегледу и предузетим радњама који се доставља институцији над којим је извршен надзор (члан 24).

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Казниће се:

- здравствена установа (правно лице) новчаном казном од 500.000 до 1.000.000 динара и
- директор здравствене установе (одговорно лице у правном лицу) новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара уколико се у здравственој установи:

1. не спроведе забрана пушења у затвореном простору у коме је пушење забрањено,
2. не истакне на видном месту знак забране пушења (или знак да је пушење дозвољено за простор који је изузет од забране),
3. не истакне на видном месту име одговорног лица, односно лица за контролу забране пушења са подацима о месту где се то лице налази и бројем телефона на који се може пријавити кршење забране пушења и то за сваку смену,
4. не сачини извештај о повреди забране пушења и извештај не чува најмање 12 месеци

Казниће се и:

- 1) Лице које пуши у затвореном простору у коме је пушење забрањено новчаном казном од 5.000 динара.